

Sprog i Norden

Titel: Hændelser på det språkpolitiska området i Norden
Forfatter: Birgitta Lindgren
Kilde: Sprog i Norden, 2005, s. 49-53
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Forfatterne og Netværket for sprognavnene i Norden

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Händelser på det språkpolitiska området i Norden

Birgitta Lindgren

Danmark

- 1955 *Dansk Sprognævn* inrättas
- 1997 Lov om dansk retskrivning och Lov om Dansk Sprognævn träder i kraft
- 2003 Dansk Sprognævn lägger i mars fram utkast till en dansk språkpolitik inför en debatt i Folketinget den 20 mars
- 2003 En parlamentarisk kommitté lägger i september fram ett handlingsprogram för danska ”Sprog på spil. Et udspil til en dansk sprogpolitik” <www.kum.dk/sw6576.asp>

Finland

- 1942 *Svenska språkvårdsnämnden* i Finland inrättas
- 1949 *Suomen kielilautakunta* (Finska språknämnden) inrättas
- 1994 Finland ratificerar Europarådets minoritetsspråkskonvention som andra land och erkänner samiska som officiellt minoritetsspråk, vidare svenska som mindre använt officiellt språk
- 2003 En revidering av språklagen antas – träder i kraft 2004. Innehåller ingen ändring av finskans och svenskans grundlagsenliga status som Finlands nationalspråk
- 2003 Svenska språknämnden i Finland lägger fram ”Tänk om. Svenska språknämndens förslag till handlingsprogram för svenskan i Finland” <www.kotus.fi/svenska/handlingsprogram.shtml>
- 2004 Svenska inte längre ett av de obligatoriska ämnena i studentexamen för finskspråkiga

Färöarna

- 1938 Färöiska tillåts som undervisningsspråk i skolan
- 1948 Färöarna får hjemmestyre (självstyre)
- 1959 *Málstovnur Føroya* inrättas
- 1985 *Føroyska málnevndin* inrättas

Grönland

- 1979 Grönland får hjemmestyre (självstyre)
- 1982 *Oqaasiliortut* (Grönlands Sprognævn) inrättas

Island

- 1944 Island blir självständigt
- 1964 *Íslensk málnefnd* inrättas
- 1985 *Íslensk málstöð* inrättas
- 1985 Lag om Íslensk málnefnd träder ikraft
- 1999 Engelska första främmande språk i skolan i stället för danska, som dock finns kvar som obligatoriskt skolämne

Norge

- 1952 *Norsk språknemnd* inrättas
- 1972 Norsk språknemnd ombildas till *Norsk språkråd*
- 1992 Norge ratificerar som första land Europarådets minoritetsspråkskonvention och erkänner samiska som officiellt minoritetsspråk
- 1998 Norsk språkråd lägger på uppdrag av regeringen fram ett "fremtidsnotat" om norska språket
- 2001 Norsk språkråd lägger fram "Handlingsplan for norsk språk og informasjonsteknologi (IKT)". <www.sprakrad.no/iktrev.htm>
- 2002 Stortinget beslutar att upphäva "samnorskpolitikken" – bokmål och nynorska skall inte längre tillnärmas varandra
- 2002 Stortinget beslutar att Norsk språkråd skall läggas ned och att det skall inrättas ett nytt "kompetenseorgan" för det norska språket

- 2004 Stortinget upphäver lagen om Norsk språkråd och inrättar ett interimstyre för rådet fram till dess den nya organisationen kan börja arbeta, vilket beräknas bli 2005

Sameland

- 1956 *Norsk sameråd* inrättas
1974 *Sámi Giellalávdegoddi* inrättas
1992 Norge erkänner samiska som officiellt minoritetsspråk genom att ratificera Europarådets minoritetsspråkskonvention
1994 Finland erkänner samiska som officiellt minoritetsspråk genom att ratificera Europarådets minoritetsspråkskonvention
2000 Sverige erkänner samiska som officiellt minoritetsspråk genom att ratificera Europarådets minoritetsspråkskonvention

Sverige

- 1942 *Nämnden för svensk språkvård* inrättas
1974 Nämnden för svensk språkvård ombildas till *Svenska språknämnden*
1975 *Ruotsinsuomalainen kielilautakunta* (Sverigefinska språknämnden) inrättas
1992 Riksdagen fastslår att finska är ett inhemskt språk
1997 Ulf Teleman och Margareta Westman publicerar artikeln ”Behöver Sverige en språkpolitik?” i *Språkvård* 1997/2 (även publicerad i *Språk i Norden* 1997)
1998 Svenska språknämnden lägger på uppdrag av Kulturdepartementet fram ”Förslag till handlingsprogram för att främja det svenska språket”
2000 Sverige ratificerar Europarådets minoritetsspråkskonvention och erkänner följande språk som officiella minoritetsspråk: finska, tornedalsfinska (meänkieli), samiska, romani och jiddisch.
2000 En parlamentarisk kommitté tillsätts av Kulturdepartementet för att fortsätta arbetet

- 2002 Den parlamentariska kommittén lägger fram utredningen ”Mål i mun”, SOU 2002:27
<www.regeringen.se/sb/d/108/a/1443>
- 2003 En arbetsgrupp sammansatt av tjänstemän från flera departement utses för att utarbeta en proposition utifrån ”Mål i mun” att läggas fram för riksdagen
- 2003 Regeringen tillsätter en utredning om teckenspråkets ställning (S 2003:12)

Norden

- 1978 Nordiska ministerrådet inrättar *Nordiska språksekretariatet*
- 1987 *Nordiska språkkonventionen* träder i kraft
- 1996 Nordiska ministerrådet lägger ned *Nordiska språksekretariatet*
- 1997 De nordiska språknämnderna inrättar *Nordiska språkrådet*
- 1998 Nordiska ministerrådet inrättar *Nordiska ministerrådets språkpolitiska referensgrupp*
- 2002 Nordiska språkrådet lägger fram en utredning om organiseringen av det nordiska språksamarbetet
- 2002 Rapporten ”Engelska språket som hot och tillgång i Norden” utarbetad på uppdrag av Nordiska ministerrådet läggs fram
- 2004 Nordiska ministerrådet lägger ned den *språkpolitiska referensgruppen* och inrättar *Nordens språkråd*, samtidigt upplöses *Nordiska språkrådet* av språknämnderna

Estland

- 1988 Estniska fastställs som Estlands nationalspråk
- 1991 Estland blir självständigt
- 1992 Estlands konstitution lagfästs
- 1995 En språklag träder i kraft
- 2003 En utvecklingsstrategi för det estniska språket läggs fram

Europa

1998 *Europarådets minoritetsspråkskonvention* träder i kraft sedan Norge, Finland, Ungern, Nederländerna och Kroatien har ratificerat den

EU

1958 I enlighet Romfördraget från 1957 fastslår rådet att de dåvarande medlemsländernas språk var officiella språk och arbetsspråk. Språklistan har sedan konsekvent utökats för varje nytt medlemsland, om landet inte självt önskar något annat

2002 bildas *Europeiska samarbetsorganisationen för nationella språkinstitutioner* (The European Federation of National Institutes for Language, EFNIL)

2003 avhålls ett konstituerande möte för EFNIL i Stockholm